

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA w ŁODZI

Ul. Piotrkowska 120

90-006 Łódź

Tel. (0-42) 636-36-89, Fax (0-42) 636-07-12

E-mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO/61-5 ()/08/AB-

Łódź, dnia 10 października 2008 r.

DECYZJA Nr RŁO 49/2008

I. Na podstawie art. 26 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2007 r., Nr 134, poz. 939), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego przeciwko przedsiębiorcy Danucie Maj-Borkowskiej zam. (tajemnica przedsiębiorcy) prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą „ASCON D” Danuta Maj-Borkowska, Al. Włókniarzy 234, 90-556 Łódź

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działanie przedsiębiorcy Danuty Maj-Borkowskiej zam. (tajemnica przedsiębiorcy) prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą „ASCON D” Danuta Maj-Borkowska, Al. Włókniarzy 234, 90-556 Łódź, polegające na:

- stosowaniu we wzorcu pn. „Umowa sprzedaży Nr ...” dotyczącym umowy zawieranej pomiędzy Wolsztyńską Fabryką Mebli Sp. z o.o. reprezentowaną przez przedsiębiorcę Danutę Maj-Borkowską a kupującym oraz we wzorcu pn. „Umowa sprzedaży Nr ...” dotyczącym umowy zawieranej pomiędzy przedsiębiorcą Danutą Maj-Borkowską a kupującym postanowienia o treści: *„Wszelkie spory mogące wynikać ze stosunku prawnego objętego niniejszą umową, strony zgodnie poddadzą pod rozstrzygnięcie sądu właściwego dla siedziby przedstawiciela Sprzedającego”*, które jest postanowieniem wpisanym do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.), co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 powołanej wyżej ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów,
- udzielaniu nieprawdziwych informacji, iż stroną umowy zawieranej z konsumentem jest Wolsztyńska Fabryka Mebli Sp. z o.o. reprezentowana przez, przedsiębiorcę Danutę Maj-Borkowską co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową o której mowa w art. 4 ust.1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206) oraz stanowi

praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 powołanej wyżej ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów

i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 134 poz. 939)

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na przedsiębiorcę Danutę Maj-Borkowską zam. (tajemnica przedsiębiorcy) prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą „ASCON D” Danuta Maj-Borkowska, Al. Włókniarzy 234, 90-556 Łódź **karę pieniężną** w wysokości 1 212,00 zł (słownie: jeden tysiąc dwieście dwanaście złotych), płatną do budżetu Państwa.

Uzasadnienie

W dniach 24 stycznia – 18 marca 2008 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej zwany: „Prezes Urzędu”) po otrzymaniu zawiadomienia dotyczącego podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przeprowadził postępowanie wyjaśniające (sygn. akt RŁO-403-2/08), którego celem było wstępne ustalenie czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez przedsiębiorcę Danutę Maj-Borkowską zam. (tajemnica przedsiębiorcy), prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą „ASCON D” Danuta Maj-Borkowska, Al. Włókniarzy 234, 90-556 Łódź (dalej zwaną również: „Przedsiębiorcą” lub „ASCON D”).

W toku powyższego postępowania Prezes Urzędu ustalił, iż Przedsiębiorca zawierając umowy sprzedaży z konsumentami posługuje się dwoma wzorcami umów:

- wzorzec umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ...” dotyczący umowy zawieranej pomiędzy Wolsztyńską Fabryką Mebli Sp. z o.o. reprezentowaną przez „ASCON D” a kupującym;
- wzorzec umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ...” dotyczący umowy zawieranej pomiędzy „ASCON D” a kupującym.

We wzorcach tych Przedsiębiorca stosuje postanowienie o treści: „*Wszelkie spory mogące wynikać ze stosunku prawnego objętego niniejszą umową, strony zgodnie poddadzą pod rozstrzygnięcie sądu właściwego dla siedziby przedstawiciela Sprzedającego*”, które jest postanowieniem umownym wpisanym do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. (dalej zwany: „rejestr postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone” lub „rejestr”), pod pozycją 784, co może stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz.331; ze zm.) (dalej zwaną: „ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów”).

Ponadto Przedsiębiorca w jednym ze wzorców umowy wskazuje, iż stronami umowy są: konsument oraz Wolsztyńska Fabryka Mebli Sp. z o.o. reprezentowana przez „ASCON D” ul. Włókniarzy 234, 90-556 Łódź.

Wolsztyńska Fabryka Mebli od 1 października 2002 r. nie jest samodzielnym podmiotem, a jedynie oddziałem SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o. w Lubawie. SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o. wskazała, iż przedsiębiorca Danuta Maj-Borkowska nie jest ani jej pracownikiem ani przedstawicielem, nie prowadzi też jej salonu firmowego. Przedsiębiorca nie jest upoważniony do reprezentacji SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o., a w szczególności do zawierania umów w jej imieniu. Tak więc wskazywanie przez Przedsiębiorcę, iż stroną umowy jest Wolsztyńska Fabryka Mebli Sp. z o.o. reprezentowana przez „ASCON D” jest naruszeniem obowiązku udzielania konsumentom prawdziwej informacji, o którym mowa w art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz jest nieuczciwą praktyką rynkową, o której mowa w art. 4 ust.1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206) (dalej zwana: „ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym”).

Analiza dokumentów i informacji zebranych od Przedsiębiorcy dała podstawę do przyjęcia, iż w opisanym sprawie nastąpiło naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w związku z podejrzeniem stosowania takich praktyk przez przedsiębiorcę Danutę Maj-Borkowską stało się konieczne i uzasadnione.

Postanowieniem Nr 1/61-5/08 z dnia 19 marca 2008 r. Prezes Urzędu wszczął postępowanie w sprawie stosowania przez Przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na:

- stosowaniu we wzorcu pn. „Umowa sprzedaży Nr ...” dotyczącym umowy zawieranej pomiędzy Wolsztyńską Fabryką Mebli Sp. z o.o. reprezentowaną przez „ASCON D”, Al. Włókniarzy 234, 90-556 Łódź a kupującym oraz we wzorcu pn. „Umowa sprzedaży Nr ...” dotyczącym umowy zawieranej pomiędzy „ASCON D”, Al. Włókniarzy 234, 90-556 Łódź a kupującym postanowienia o treści: „Wszelkie spory mogące wynikać ze stosunku prawnego objętego niniejszą umową, strony zgodnie poddadzą pod rozstrzygnięcie sądu właściwego dla siedziby przedstawiciela Sprzedającego”, które jest postanowieniem wpisanym do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
- udzielaniu nieprawdziwych informacji, iż stroną umowy zawieranej z konsumentem jest Wolsztyńska Fabryka Mebli Sp. z o.o. reprezentowana przez „ASCON D” ul. Włókniarzy 234, 90-556 Łódź, co stanowi nieuczciwą praktykę rynkową o której mowa w art. 4 ust.1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i może stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (dowód: karty nr 1-2).

Pismem z dnia 19 marca 2008 r. (dowód: karta nr 3) Prezes Urzędu zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu postępowania w sprawie jw. oraz wezwał do ustosunkowania się do postawionego zarzutu.

Na mocy Postanowienia Nr 2/61-5/08 z dnia 19 marca 2008 r. (dowód: karta nr 4) Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów dokumenty zebrane w toku kontroli przeprowadzonej u Przedsiębiorcy w ramach postępowania wyjaśniającego (dowód: karty nr 5 – 46) oraz pismo SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o. z załącznikami (dowód: karty nr 47 – 57).

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w piśmie z dnia 16 kwietnia 2008 r. Przedsiębiorca wskazał, iż z Wolsztyńską Fabryką Mebli – SZYNAKA-MEBLE współpracuje od 1998 r. jako dystrybutor. Odnośnie sporządzania umów pomiędzy ASCON D, a klientem indywidualnym to umowa ta została zredagowana przez prawnika działającego na zlecenie męża Przedsiębiorcy. Przedsiębiorca Danuta Maj-Borkowska wskazała, iż „po (...) roku 2004 osobiście zajęłam się prowadzeniem firmy w całym całokształcie i być może mogłam pewne sprawy przeoczyć lecz nigdy nie zrobiłam czegokolwiek niewłaściwego będąc świadoma. Być może dla mnie to kwestia semantyki.” (dowód: karta nr 60). W piśmie tym Przedsiębiorca zwrócił się również o przedłużenie terminu odpowiedzi na zarzuty ze względu na konieczność odnalezienia umów zawartych pomiędzy ASCON D a Wolsztyńską Fabryką Mebli Sp. z o.o. oraz pomiędzy ASCON D a SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o. Do pisma Przedsiębiorca załączył druki zgłoszenia reklamacyjnego oraz zamówienia dostarczone przez SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o. (dowód: karty nr 61 – 62).

W piśmie z dnia 11 maja 2008 r. przedsiębiorca Danuta Maj-Borkowska uznała zarzuty Prezesa Urzędu i wskazała, iż „umowa dystrybucji o charakterze przedstawicielskim została zawarta z Wolsztyńską Fabryką Mebli w okresie, w którym fabryka ta działała, następnie była kontynuowana w okresie upadłości WFM i zawarta ponownie gdy zaczęła działać jako SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o. z datą 26.08.2003 r. (...) Stosując wzór umowy (...) nie miałam pojęcia, iż ma on wady prawne narażające mnie na odpowiedzialność. (...) Ponieważ działałam faktycznie jako przedłużenie działu sprzedaży Wolsztyńskiej Fabryki mając do dyspozycji ich katalogi i pełną pomoc organizacyjno-techniczną uważałam, iż umowa o treści stosowanej przeze mnie nie stanowi jakiegokolwiek naruszenia prawa tym bardziej, iż w każdym przypadku jej użycia dotyczyła produktu tej fabryki a nie jakiegokolwiek innego producenta a wszelka odpowiedzialność z tytułu opóźnień czy wadliwości produktu obejmowała nie mnie ale producenta dla którego byłam faktycznie przedłużeniem jego ramienia handlowego. Nie było moją intencją wprowadzanie kogokolwiek w błąd zarówno co do produktu jak i producenta i takich przypadków nigdy nie było. Klienci zamawiając produkt mieli świadomość, że jest to produkt z Wolsztyna a nie mój. (...) W związku z tym natychmiast poprawiłam tę umowę tak aby nie było do niej żadnych zastrzeżeń.” (dowód: karty nr 65 – 66). W piśmie tym Przedsiębiorca zwrócił się o odstąpienie od ukarania wskazując na trudną sytuację osobistą i zdrowotną (dowód: karta nr 66).

Do pisma tego Przedsiębiorca załączył dokumentację medyczną (dowód: karty nr 71 – 78) oraz informacje o przychodach osiągniętych w roku rozliczeniowym 2007 (dowód: karty nr 67 – 70). Przychód ten wynosi (tajemnica przedsiębiorcy) zł. (dowód: karta nr 67).

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Danuta Maj-Borkowska zam. (tajemnica przedsiębiorcy) prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą „ASCON D” Danuta Maj- Borkowska Al. Włókniarzy 234, 90-556 Łódź i jest wpisana do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Łodzi pod numerem 44411 (dowód: karta nr 5).

Przedmiotem działalności gospodarczej Danuty Maj-Borkowskiej jest między innymi sprzedaż detaliczna mebli, wyposażenia biurowego i elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego (dowód: karta nr 5).

Przedsiębiorca zawierając umowy sprzedaży z konsumentami posługuje się dwoma wzorcami umów:

- wzorzec umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ...” dotyczący umowy zawieranej pomiędzy Wolsztyńską Fabryką Mebli Sp. z o.o. reprezentowaną przez „ASCON D”, Al. Włókniarzy 234, 90-556 Łódź a kupującym (dowód: karty nr 6 – 11);
- wzorzec umowy pn. „Umowa sprzedaży Nr ...” dotyczący umowy zawieranej pomiędzy „ASCON D”, Al. Włókniarzy 234, 90-556 Łódź a kupującym (dowód: karty nr 12 – 16).

We wzorcach tych Przedsiębiorca stosuje postanowienie o treści: *„Wszelkie spory mogące wynikać ze stosunku prawnego objętego niniejszą umową, strony zgodnie poddadzą pod rozstrzygnięcie sądu właściwego dla siedziby przedstawiciela Sprzedającego”* (dowód: karty nr 8 i 13).

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: „Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów”) w wyroku z dnia 24 kwietnia 2006 r. (sygn. akt XVII Amc 107/04) uznał za niedozwolone postanowienie wzorca umowy o treści:

„Spory, mogące wyniknąć na tle realizacji niniejszej umowy będą rozstrzygane przez sąd właściwy dla siedziby Wykonawcy”

Postanowienie to zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone w dniu 3 lipca 2006 r. pod numerem 784.

Przedsiębiorca w jednym ze wzorców umowy wskazuje, iż stronami umowy są: konsument oraz Wolsztyńska Fabryka Mebli Sp. z o.o. reprezentowana przez „ASCON D” ul. Włókniarzy 234, 90-556 Łódź (dowód: karta nr 6).

W dniu 1 października 2002 r. ogłoszono upadłość Wolsztyńskiej Fabryki Mebli Sp. z o.o. w Wolsztynie. Majątek upadłej Spółki i prawo do używania jej firmy przejęła SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o. w Lubawie, a Wolsztyńska Fabryka Mebli obecnie jest jej oddziałem, a nie samodzielnym podmiotem. Tak więc nie istnieje samodzielny podmiot o nazwie Wolsztyńska Fabryka Mebli Sp. z o.o. (dowód: karta nr 47).

SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o. w piśmie z dnia 3 marca 2008 r. wskazała, iż przedsiębiorca Danuta Maj-Borkowska nie jest ani jej pracownikiem ani przedstawicielem, nie prowadzi też jej salonu firmowego. Przedsiębiorca nie jest upoważniony do reprezentacji SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o., a w szczególności do zawierania umów w jej imieniu. Przedsiębiorca Danuta Maj-Borkowska jest odbiorcą wyrobów SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o., które kupuje i odsprzedaje z zyskiem swoim klientom. Przedsiębiorca ten działa na własny rachunek i indywidualnie kształtuje własną politykę handlową. Treść wzorca umowy stosowanego przez Przedsiębiorcę, dotyczącego umowy zawieranej pomiędzy Wolsztyńską Fabryką Mebli Sp. z o.o. reprezentowaną przez „ASCON D”, Al. Włókniarzy 234, 90-556 Łódź a kupującym, nie był dotąd znany SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o. (dowód: karta nr 47).

SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o. przekazała wzorzec umowy, którym posługuje się w obrocie z udziałem konsumentów (dowód: karty nr 48 – 49).

W toku postępowania Przedsiębiorca uznał postawiony mu zarzutu za zasadny oraz oświadczył, iż zmienił wzorzec umowy (dowód: karta nr 66). Nowy wzorzec nie został Prezesowi Urzędu doręczony.

W roku rozliczeniowym 2007 Przedsiębiorca uzyskał przychód w wysokości (tajemnica przedsiębiorcy) zł.(dowód: karta nr 43).

Oceniając przedstawiony stan faktyczny Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przesłankami zaistnienia zakazanej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów są:

1. działanie przedsiębiorcy,
2. noszące znamiona bezprawności,
3. godzące w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1.

Zgodnie z przepisem art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r. Nr 173, poz. 1807, ze zm.). Art. 2 wymienionej ustawy definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, handlową, budowlaną, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatację zasobów naturalnych, a także działalność zawodową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 tej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

Danuta Maj-Borkowska jest wpisana do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Łodzi pod numerem 44411. Przedmiotem działalności gospodarczej Danuty Maj-Borkowskiej jest między innymi sprzedaż detaliczna mebli, wyposażenia biurowego i elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego. Działalność tę Danuta Maj-Borkowska prowadzi zarobkowo i we własnym imieniu.

Prezes Urzędu stwierdził, że Danuta Maj-Borkowska jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W związku z tym Prezes Urzędu stwierdził, że pierwsza przesłanka art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów została spełniona.

Ad 2.

Bezprawność jest to sprzeczność zachowania z przepisami prawa oraz z zasadami współżycia społecznego. Chodzi więc o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym jako całością. Pojęcie porządek prawny obejmuje nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, a także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych określanych jako zasady współżycia społecznego. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, niezależnym od wystąpienia szkody, czy od zamiaru podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych. Przy ocenie bezprawności rozważenia wymaga kwestia, czy czyn był zgodny, czy też niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego tj. normami prawa powszechnie obowiązującego a także z nakazami i zakazami wynikającymi z zasad współżycia społecznego.

Jak zostało wykazane powyżej, przepis art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera przykładowy katalog praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do ww. przepisu, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Na mocy art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego (zwany dalej również: „k.p.c.”) Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest obowiązany przysłać Prezesowi Urzędu odpis każdego prawomocnego wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowień

wzorca umowy za niedozwolone. Na podstawie takich wyroków, Prezes Urzędu jest zobowiązany do prowadzenia rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, stosownie do art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Przepis art. 479⁴⁵ § 3 k.p.c. ustanawia zasadę jawności tego rejestru. Oznacza ona, że rejestr jest dostępny dla każdego zainteresowanego, czyli każdy ma do niego prawo wglądu. Skutkiem formalnej jawności rejestru jest niemożność zasłaniania się nieznanymi dokonanych w nim wpisów. W rejestrze tym przytacza się treść postanowień wzorców umowy uznanych przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone.

Zakaz stosowania postanowień wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. dotyczy nie tylko tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu zapadł wyrok w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, lecz również innych przedsiębiorców. Z treści art. 479⁴³ k.p.c. wynika, że wyrok prawomocny ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyrokach z dnia 29.09.2005 r., sygn. akt VI Aca 381/05 i z dnia 16.11.2005 r., sygn. akt VI Aca 473/05 stwierdził, że : „Celem postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone jest tzw. abstrakcyjna kontrola wzorców, dokonana w oderwaniu od konkretnej umowy, zaś wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479⁴³ k.p.c. od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich. – uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2003 r. III CZP 95/03(OSNC 2005/2/25)”.

Ponadto, zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wpisanych do ww. rejestru dotyczy także postanowień podobnych. Przedsiębiorcy stosują bowiem postanowienia, których istota jest taka sama, lecz konstrukcja gramatyczna, szyk wyrazów w zdaniu są różne. W związku z tym, zakazane jest też stosowanie postanowienia, którego zakres jest tożsamy z zakresem postanowienia wpisanego do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. Nie jest konieczna dokładna, literalna identyczność tych postanowień. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (Sygn. akt III SZP 3/06) wskazał, że jeżeli Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uzna określoną klauzulę za niedozwoloną w wyniku przeprowadzonej kontroli abstrakcyjnej i zostanie ona wpisana do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o okik dopuszcza się każdy z przedsiębiorców, który wprowadza do stosowanych klauzul zmiany o charakterze kosmetycznym, polegające np. na przestawieniu szyku wyrazów lub zmianie użytych wyrazów, jeżeli zmiany te nie prowadzą do zmiany istoty klauzuli. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (sygn. III SZP 03/06) za podstawę uznania tożsamości klauzul przyjął „wywieranie takiego samego skutku”. Natomiast Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 25 maja 2005 r. (sygn. akt XVII Ama 46/04) wskazał, że dla uznania, iż określona klauzula jest niedozwolonym postanowieniem umownym wpisanym do rejestru klauzul niedozwolonych wystarczy stwierdzenie, że mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru i nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych klauzul. Czynnikiem przesądzającym o podobieństwie dwóch klauzul powinien być zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: „Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów”) w wyroku z dnia 24 kwietnia 2006 r. (sygn. akt XVII Amc 107/04) uznał za niedozwolone postanowienie wzorca umowy o treści: „*Spory, mogące wyniknąć na tle realizacji niniejszej umowy będą rozstrzygane przez sąd właściwy dla*

siedziby Wykonawcy”. Postanowienie to zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone w dniu 3 lipca 2006 r. pod numerem 784.

Przedsiębiorca stosuje postanowienie o treści: „Wszelkie spory mogące wynikać ze stosunku prawnego objętego niniejszą umową, strony zgodnie poddadzą pod rozstrzygnięcie sądu właściwego dla siedziby przedstawiciela Sprzedającego”. Każde z tych postanowień narzuca konsumentowi rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy miejscowo dla siedziby przedsiębiorcy, który zgodnie z ustawą niekoniecznie będzie sądem właściwym miejscowo, jak np. w sprawach dochodzenia roszczeń odszkodowawczych od konsumenta czy ustalenia treści umowy. W przypadku tych spraw, zgodnie z właściwością ogólną sądu, sądem właściwym byłby sąd miejsca zamieszkania konsumenta, jako miejsca spełnienia świadczenia odszkodowawczego. Stanowią one niedozwolone postanowienia umowy wskazane w art. 385³ pkt 23 k.c. Porównanie ww. postanowień dowodzi, że ich treść jest podobna i w taki sam sposób kształtuje prawa i obowiązki konsumenta, iż można przyjąć, iż oceniane postanowienie umowy mieści się w hipotezie zakazanego postanowienia umowy. Należy nadmienić, że Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wielokrotnie i konsekwentnie dawał wyraz stanowisku, iż analogiczne postanowienia wypełniają hipotezę przepisu art. 385³ pkt 23 k.c. o czym świadczą postanowienia umowne wpisane do rejestru pod pozycjami nr: 77, 169, 210, 276, 309, 340, 349, 353, 361, 371, 385, 388, 409, 418, 445, 486, 488, 501, 527, 552, 660, 772, 979 i 1034.

Konsekwencją stosowania przez ASCON D postanowienia wpisanego do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone jest wprowadzenie do obrotu postanowienia bezwzględnie zakazanego. Tym samym, w ocenie Prezesa Urzędu, stosowanie przez Przedsiębiorcę postanowienia wskazanego w sentencji decyzji jest bezprawne.

Jak Prezes Urzędu wyżej wskazał, przy ocenie bezprawności rozważenia wymaga kwestia, czy czyn był zgodny, czy też niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego tj. normami prawa powszechnie obowiązującego a także z nakazami i zakazami wynikającymi z zasad współżycia społecznego.

Art. 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym wskazuje, iż zakazane jest stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych. Natomiast art. 4 ust. 1 tej ustawy definiuje pojęcie nieuczciwej praktyki rynkowej wskazując, iż praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu.

Nieuczciwość praktyk określają dwie przesłanki:

- sprzeczność z wymogami dobrych obyczajów oraz
- istotne zniekształcenie lub możliwość zniekształcenia zachowania rynkowego przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu.

Istotą dobrego obyczaju jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. Sprzeczne z dobrymi obyczajami są zatem takie działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, ukształtowania stosunku zobowiązaniowego niezgodnie z zasadą równorzędności stron, czyli takie działanie, które potocznie określane jest jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające *in minus* od przyjętych standardów postępowania (por. Wojciech Popiołek, w: K. Pietrzykowski, *Kodeks cywilny. Komentarz*, art. 385¹ Nb 7, Wydawnictwo C.H. BECK, Warszawa 2002).

Bez wątpienia podawanie konsumentowi jakiegokolwiek nieprawdziwej informacji narusza dobre obyczaje, a w przypadku gdy ta informacja dotyczy kontrahenta konsumenta to równie¿ zniekształca zachowanie rynkowe konsumenta. Oczywiste bowiem jest, że to do konsumenta należy wybór podmiotu, z którym chce umowę zawrzeć. Nie ma skutecznie zawartej umowy bez zamiaru kontrahowania. Zamiar kontrahowania jest natomiast adresowany do ściśle określonego podmiotu. Jeśli konsument zawierał umowę w oparciu o wzorzec zawierający informację, iż umowa sprzedaży jest zawarta pomiędzy „Wolsztyńską Fabryką Mebli Sp. z o.o. zwaną dalej Sprzedającym, reprezentowaną przez: (...)” to nie budzi wątpliwości, iż zamiarem konsumenta, który zdecydował się na podpisanie takiej umowy było zawarcie jej z Wolsztyńską Fabryką Mebli Sp. z o.o. a nie z przedsiębiorcą Danutą Maj-Borkowską.

W związku z tym, udzielanie nieprawdziwych informacji, iż stroną umowy zawieranej z konsumentem jest Wolsztyńska Fabryka Mebli Sp. z o.o. reprezentowana przez „ASCON D” ul. Włókniarzy 234, 90-556 Łódź, w ocenie Prezesa Urzędu jest nieuczciwą praktyką rynkową określoną w art. 4 ust 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, a tym samym jest działaniem bezprawnym.

Takie zachowanie przedsiębiorcy Danuty Maj-Borkowskiej stanowi równie¿ praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów określoną w art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera katalog bezprawnych praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. W katalogu tym ustawodawca umieścił naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji.

Prawo do rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji jest jednym z fundamentalnych praw każdego konsumenta, a brak takiej informacji uniemożliwia mu swobodę oceny i wyboru najkorzystniejszej oferty, ograniczając tym samym wolność jego decyzji rynkowych (por. Konrad Kohutek, Małgorzata Sieradzka, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2008, s. 616). Obligatoryjnie udzielana informacja powinna spełniać wszystkie wskazane cechy (być rzetelna, pełna i prawdziwa). O ile może zdarzyć się tak, że informacja jest niepełna, ale prawdziwa, o tyle nieprawdziwość informacji absolutnie wyklucza jej rzetelność i pełność. W związku z tym nie może być mowy o tym, że informacja jest nieprawdziwa, ale rzetelna i pełna.

Obowiązek udzielenia konsumentom informacji, który ciąży na profesjonalście obejmuje między innymi:

- powinnośc udzielenia konsumentowi informacji o towarze;
- powinnośc udzielenia informacji o cechach transakcji;
- udzielenie informacji o rodzaju zawieranej transakcji.

Informacja o cechach transakcji obejmuje *animus contrahendi* oraz oznaczenie kontrahenta konsumenta.

W praktyce konsument nie orientuje się, czy osoba, z którą konsument działa, jest sama stroną umowy, czy przedstawicielem innego podmiotu i jakiego rodzaju przedstawicielem; od tego bowiem zależy zakres informacji, jakich musi dla swego bezpieczeństwa domagać się konsument (np. umocowania pełnomocnika) (por. Ewa Łętowska, *Prawo umów konsumenckich*, Wydawnictwo C.H. BECK, wyd. 2, s. 241). Oznaczenie sprzedawcy ma zasadnicze znaczenie w razie niezgodności towaru z umową, gdyż w takim przypadku to sprzedawca odpowiada wobec kupującego.

W ocenie Prezesa Urzędu podawanie przez Przedsiębiorcę informacji, iż działa on jako reprezentant sprzedawcy - Wolsztyńskiej Fabryki Mebli Sp. z o.o. jest bez wątpienia podawaniem nieprawdziwej informacji, która oprócz tego, że narusza dobre obyczaje to może również godzić w interesy ekonomiczne konsumenta, który będzie chciał dochodzić roszczeń od podmiotu, który nie jest zobowiązany. Podkreślenia wymaga również fakt, że podmiot, który wskazuje Przedsiębiorca jako stronę umowy faktycznie nie istnieje, gdyż Wolsztyńska Fabryka Mebli jest jedynie oddziałem SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o. Nie istnieje natomiast samodzielny podmiot o nazwie Wolsztyńska Fabryka Mebli Sp. z o.o.

Podawanie konsumentowi przez Przedsiębiorcę nieprawdziwej informacji o stronie umowy jest działaniem bezprawnym.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż została spełniona druga przesłanka stwierdzenia stosowania przez Przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Przedsiębiorca w toku postępowania wskazywał, iż nieprawdziwą informację podawał nieświadomie, a informacja taka w jego ocenie to jedynie „kwestia semantyki”. Prezes Urzędu nie uznał za wiarygodne takiego stanowiska. Nawet gdyby Przedsiębiorca nie wiedział, że nie jest reprezentantem podmiotu *de facto* nieistniejącego od sześciu lat to tym bardziej konsumenci – potencjalni kontrahenci Przedsiębiorcy, ze względu na sposób prowadzenia przez niego działalności byłiby narażeni na szkody.

Ponadto w toku postępowania Danuta Maj-Borkowska – profesjonalny uczestnik obrotu gospodarczego utrzymywała, iż „wszelka odpowiedzialność z tytułu opóźnień czy wadliwości produktu obejmowała nie mnie ale producenta dla którego byłam faktycznie przedłużeniem jego ramienia handlowego”, co wskazuje na brak znajomości podstawowych regulacji prawnych dotyczących sprzedaży konsumenckiej. Ponadto SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o. oświadczyła, iż przedsiębiorca Danuta Maj-Borkowska jest odbiorcą wyrobów SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o., które kupuje i odsprzedaje z zyskiem swoim klientom. Przedsiębiorca ten działa na własny rachunek i indywidualnie kształtuje własną politykę handlową. Danuta Maj-Borkowska nie przekazała Presowi Urzędu żadnych umów handlowych zawartych z SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o., co powoduje, iż Prezes Urzędu nie uznał argumentu, iż Przedsiębiorca jest „przedłużeniem działu sprzedaży” SZYNAKA-MEBLE Sp. z o.o.

Ad 3.

Przesłanka naruszenia zbiorowych interesów konsumentów jest spełniona, gdy działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów jako zbiorowości. Przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Przepis art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi jedynie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

Zbiorowy interes konsumentów oznacza interes dotyczący ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku - konsumentów, których nie da się zindywidualizować.

W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów, którzy zapoznali się, bądź mogli zapoznać się z postanowieniami wzorca pn. „Umowa sprzedaży Nr ...” dotyczącym umowy zawieranej pomiędzy Wolsztyńską Fabryką Mebli Sp. z o.o. reprezentowaną przez „ASCON D”, Al.

Włókniarzy 234, 90-556 Łódź a kupującym oraz wzorca pn. „Umowa sprzedaży Nr ...” dotyczącym umowy zawieranej pomiędzy „ASCON D”, Al. Włókniarzy 234, 90-556 Łódź a kupującym, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone i zawarli, bądź mogli zawrzeć umowę z Danutą Maj-Borkowską, a także tych wszystkich, którzy działali w przekonaniu, iż zawierają umowę z Wolsztyńską Fabryką Mebli Sp. z o.o. Oferta usług świadczonych przez Danutę Maj-Borkowską jest adresowana do z góry nieokreślonej liczby konsumentów. Stosowanie przez Przedsiębiorcę zarzucanej praktyki wobec niemożliwej do zidentyfikowania liczby konsumentów wypełnia przesłankę naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Nie ma tutaj żadnych wątpliwości, że bezprawne działanie Danuty Maj-Borkowskiej nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny, lecz może naruszać uprawnienia nieograniczonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy faktycznych lub potencjalnych kontrahentów Przedsiębiorcy.

W związku z tym trzecia przesłanka art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów została spełniona.

W piśmie z dnia 11 maja 2008 r. Przedsiębiorca poinformował, iż zmienił wzorzec umowy. Nowy wzorzec nie został Prezesowi Urzędu doręczony. Art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wskazuje, że nie wydaje się decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą jej zaniechanie, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. W takim przypadku zgodnie z art. 27 ust. 2 Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania. W ust. 3 zaś ustawa wskazuje, że ciężar udowodnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, spoczywa na przedsiębiorcy. W niniejszym stanie faktycznym Przedsiębiorca nie udowodnił, iż zaprzestał stosowania zarzucanej mu praktyki.

Stąd należało orzec jak w pkt I sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Przepis ten stanowi podstawę i górną granicę ustalenia kary dla Przedsiębiorcy, który w roku rozliczeniowym 2007 r. osiągnął przychód w wysokości (tajemnica przedsiębiorcy) zł. W związku z powyższym maksymalna kara może wynieść (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

Ustawa nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniona jest wysokość kar nakładanych na przedsiębiorców. W art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przykładowo jedynie wskazano, iż przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, Prezes Urzędu winien wziąć pod uwagę okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Ponadto orzecznictwo wskazuje, że w przypadku kar przesłankami, które należy brać pod uwagę, są: potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy, skutki praktyki dla konkurencji lub kontrahentów, dopuszczalny poziom kary wynikający z przepisów ustawy oraz cele, jakie kara ma osiągnąć (por.: wyrok Sądu Najwyższego z 27.06.2000 r., sygn. akt I CKN 793/98).

Na wysokość kary w przedmiotowej sprawie mają wpływ okoliczności „łagodzące”, tj. współpraca z Prezesem Urzędu w toku powadzonego postępowania oraz ograniczone skutki naruszenia ze względu na działalność Przedsiębiorcy na rynku lokalnym.

Prezes Urzędu w okolicznościach niniejszej sprawy nie znalazł podstaw do odstąpienia od wymierzenia kary. Zauważyć przy tym należy, że rejestr postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone jest jawny, powszechnie dostępny i publikowany na stronie internetowej Urzędu: www.uokik.gov.pl. Zakaz stosowania postanowień wzorców umowy wpisanych do wskazanego rejestru nie budzi żadnych wątpliwości. Podobnie wysoce nagannym jest podawanie konsumentom nieprawdziwych informacji, a zwłaszcza tak istotnych dla konsumentów jak strona umowy. W związku z tym zachodzi potrzeba zdecydowanego przeciwdziałania stosowaniu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, co przemawia za tym, aby nałożona kara stanowiła dolegliwość dla Przedsiębiorcy, tak aby jej nałożenie skutkowało w przyszłości zapobieżeniem zaistnienia podobnych sytuacji. Tak więc w opinii Prezesa Urzędu nałożona kara powinna spełniać przede wszystkim funkcję prewencyjną i wychowawczą. Zdaniem Prezesa Urzędu, taki charakter będzie miała kara w wysokości 1 212,00 złotych, której wartość stanowi (tajemnica przedsiębiorcy) % przychodu Przedsiębiorcy oraz zaledwie (tajemnica przedsiębiorcy) % wysokości kary maksymalnej.

Stąd należało orzec jak w pkt II sentencji decyzji.

Karę należy wpłacić w ciągu 14 dni od daty uprawomocnienia się decyzji do Narodowego Banku Polskiego, Oddział Okręgowy w Warszawie, na rachunek Nr 51101010100078782231000000 .

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów
Dyrektor Delegatury

Barbara Romańczak-Graca

Otrzymuje:

Danuta Maj-Borkowska